

SOPIVANKOKOISEN PÄÄKUVUN VALITSEMISESTA

Ei ole olemassa yhtä pätevää sääntöä siitä, millainen päävarjo sopii tuoreelle C-kelpparihyppäjälle. Ilmailumääräykset ja Suomen ilmailuliiton (SIL) ohjeet määrittelevät puitteet, joissa liikutaan. Valitsemistilanteessa on lisäksi otettava huomioon monia yksittäisiä seikkoja ja arvioitava omia taitojaan ja tarpeitaan.

Siipikuorma kertoo, kuinka paljon kokonaispainoa tietynkokoinen siipi kannattelee. Se ilmaistaan yleensä yksiköillä paunaa/neliöjalka (lb/sq.ft.). Kaikki, mitä hyppäjällä on mukana hypätessään, täytyy laskea mukaan kokonaispainoon. Yleisesti voidaan sanoa, että mitä suurempi siipikuorma kuvulla on, sitä nopeammin kaikki lentäessä tapahtuu, ja sitä merkittävämmäksi oikea lentotekniikka muodostuu.

SIL määrittelee alle 250 hyppyä hypänneelle enimmäissiipikuormaksi 1,3. Alarajaa ei ole asetettu. Oppilaskuvuilla siipikuorma on tyypillisesti 0,6-0,9. Juuri C-kelpparin saaneen arvioidessa itselleen sopivaa siipikuormaa on huomioitava mm. seuraavia asioita:

- Kuvun koko 1: Oppilasvarjot eroavat C-kelpparien yleisesti käyttämistä kuvuista muutenkin kuin kooltaan. Siirtymävaiheessa hyppäys siis on paljon suurempi kuin mitä pelkästä kokoerosta voisi päätellä. Muutos on merkittävä, ja tilanteessa on järkevää edetä lyhyin askelin. Jos hypäsit oppilana pelkästään 240 sq.ft. kokoisella kuvulla, ei ole mieltä lähteä ensimmäisellä C-kelpparihypyllä taivaalle 100 neliöjalkaa pienemmällä kuvulla, vaikka siipikuorma tällä jäisikin juuri ja juuri enimmäisrajan 1,3 alle. Siirtymävaiheessa kannattaa käyttää runsaasti aikaa ja hyppyjä muutamalla välikoon kuvulla, esimerkiksi 190 sq.ft. ja 150 sq.ft.

- Kuvun koko 2: Kun kaksi eripainoista hyppäjää hyppävät samanmerkkisillä kuvuilla 1,1:n siipikuormalla, voi painavammalla kuvun koko olla esim. 170 sq.ft. ja kevyemmällä 120 sq.ft. Vaikka kuvut on kuormattu samalla siipikuormalla, on niiden suorituskyvyissä eroa. Pienemmässä kuvussa on lyhyemmät punokset, ja se reagoi pieneenkin ohjausliikkeeseen terävämmin kuin isompi kupu vastaavalla siipikuormalla. Pienempi kupu myös vajoaa tällä ohjausliikkeellä käänöksessä enemmän kuin esimerkin isompi kupu. Varsinkin kevyehkön hyppäjän on syytä pitää tämä mielessä kuunnellessaan painavampien hyppäjien kokemuksia ja pohtiessaan tulevan kupunsa siipikuormaa.

- Harjoittelun määrä ja säännöllisyys: Suunnitteletko hyppäväsi hyppykauden aikana useana päivänä viikossa vai ehkä kahtena viikonloppuna kuukaudessa tai vieläkin harvemmin? Mikäli et pysty hyppäämään paljon etkä kovin usein, ei sinun kannata valita kovin pientä varjoa, joka vaatii taitojen jatkuvaa ylläpitämistä ollakseen turvallinen.

- Kupumallissa käytetty materiaali: Jos kupu on osittain tai kokonaan ilmaa läpäisevää kangasta, on siipikuorman oltava pienempi kuin vastaavankokoisella ns. nollakangaskuvulla.

- Aikaisemmat oppimiskokemukset: Mieti, pääsitkö oppilasaikana mielestäsi nopeasti sinuiksi käyttämäsi oppilasvarjon kanssa, vai jouduitko usein jännittämään laskeutumisen onnistumista? Jos laskeutumisen oppiminen ei ollut helppoa oppilasvarjolla, ei se varmasti ole sitä uudellakaan varjolla. Isompi varjo antaa tällöin enemmän pelivaraa.

- Harjoittelu: Muista, että mitä pienempää kupua ja suurempaa siipikuormaa olet suunnittelemassa, sitä enemmän koostuu kuvunkäsittelyharjoittelun tarve. Varaa aikaa hyppyyhin, joilla keskityt ainoastaan eri ohjaus-, kääntymis- ja laskeutumistekniikoiden harjoitteluun. Pyydä harjoitteluvinkkejä kokeneemmilta hyppäjiltä, esim. hyppymestareilta.

Helsingissä 26.4.2002, Kalustotyöryhmä

(Kirjoituksessa käytettiin apuna John LeBlancin artikkelia Wing loading and its effects, a seminar by Performance Designs, Inc., suom. Timo Kurki. Artikkel löytyy ilmailuliiton web-sivuilta osoitteesta www.ilmailuliitto.fi/laskuvarjo/koulutuskomitea/PD_seminar_3.pdf).